

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT FÜLÖPÉNEK

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Békés háboru.

Debreczen, márczius 23.

(K.) A vallás szabadságról szóló törvényjavaslatot a főrendiház elfogadta; a részletes tárgyaláson. ezt — természetesen találjuk, — a főpapság szilárd kitartással, igyekezett ugyan gátat vetni a liberalizmus elé, de viszont a szabadelvű főrendek komoly helytállása a liberalizmust diadalra vezette.

A főrendek, a szabadelvűség ellenégei főleg, komoly magukba szállással a békés hangot használták és szinte fájó visszaemlékezéssel gondoltunk arra az időre, midőn az egyházpolitikai javaslatok első tárgyalása alkalmából a vitába belevegyítették a vallási fanatizmust, mely konok szívóssággal megakartá tagadni az államot, államot akarván alkotni az államban.

Erre a kellemetlen időre fájón emlékeztünk vissza, mert a főrendiház tegnapi tárgyalása és annak a körülményekhez képest nyugodt és méltóságos jellegű arról győzött meg, hogy az ultramontán meggyőződésnek nem kellett volna már előbb is ekzczezsussá fajulni, hanem tiszteletben tartásával az ellenkező véleményeknek: védhették volna a klerikális főurak képzelt igazait a nép, az ország liberális közvéleményének kihívása nélkül is.

A liberálizmus győzött. Ha elfogultak lennénk: e győzelmet fényesnek deklarálnánk; de így, midőn a vallás szabadságról szóló törvényjavaslatnak a felekezetnélküliségről szóló fejezetét a főrendek elvetették: a liberálizmus győzelmét nem tarthatjuk teljesnek.

A kormány, mely a liberális közvéleménynek és a király Ő Felsége elhatározásának mandatóriusa; a kormány melynek programja a legtisztább szabadelvűség alapján épült: elvi álláspontjának megóvására a felekezetnélküliségről szóló fejezetnek a főrendek által történt elvetése után, mindent el fog követni arra nézve, hogy a lelkiismereti és társulási szabadságnak illetően való megszorítása és a liberálizmus megcsönkítése mielőbb korrigáltassék.

A magyar törvényhozás népképvisellete, melyhez a csonka törvény okvetlenül visszakerül, bizonyára impozáns módon fogja immár harmadikszor dokumentálni azt, hogy a szabadelvűséget Magyarország közvéleménye csak csorbítatlan teljességében fogadhatja el.

És akkor ismét ott leszünk, a hol a szavazás előtt voltunk: a főrendiházban küzdeni fog a liberálizmus a reakcióval. Hogy akkor a győzelem a szabadelvűség részén lesz, az iránt semmi kétség sem állhat fenn, mert hiszen a lelkiismereti szabadságot a dogmák hamis értelmezésével nyugtá szorítani nem lehet.

— **Belföldi hírek.** (Uj miniszteri tanács. A király Losonczy Mihály földbiztosköt, Jász Nagy-Kun Szolnok vármegye létesítésköztmányának elnökét, a földmivéltési miniszteriumhoz miniszteri tanácsossá nevezte ki. — (Herman Ottó múzeum igazgatója.) Xantus János halálával tudvalevőleg a nemzeti muzeumban megüresedett az igazgatói állás az állást — a közoktatásiügyi miniszter Herman Ottónak a kitűnő tudósának ajánlatát fel Herman Ottó, kijelentette, hogy a diszes állást elfogadja s a fölterjesztés a kinevezésre vonatkozólag már meg is történt. Minthogy ez az állás a képviselőséggel inkompatibilis, Herman lemond a képviselőségről és így nemsokára új képviselőválasztás lesz Miskolczon. — (A nyitrai választás utóhangjai.) A nyitrai választás alkalmával tudvalevőleg a lapokban elkezdődött nyilatkozatok jelentek meg. Ezek következtében több képviselő között lovagias ügy van keletkezésben. — (A Margitsziget francia kezekben.) Egyik lap értesítése szerint a Margit sziget megvásárlása végett egy francia tőkepénzesekből alakult társaság megbízottjai időznek Budapesten. A Duna egy részét feltöltének s így módon a Margit sziget a villatulajdonosoknak télen nyáron alkalmas volna a lakásra, a közönségnek pedig a sziget továbbra is kirándulási és üdülő helyeül szolgálhatna.

— **Külföldi hírek.** (III. Sándor csár ajándéka. Az orosz-francia ünnepélyességek alkalmából az azóta már elhunyt Sándor csár elrendelte, hogy a kaukázusi hegyvidékekből tiszta japisonolit darabot hasításnak ki s az orosz tisztek nagyszerű fogadtatása emlékére készítsenek belőle egy urnát Páris városának. Ez lett volna a csár ajándéka. Azóta az ajándékozó meghalt, hanem az urnát elkészítették s Mohrenheim nagykovat most értesítette a francia külügyminiszter, hogy az elhunyt csár emlékét a napokban Párisba szállítják. Az urnát Francia- és Oroszországot ábrázoló alakok díszítik s talapatába e két szót vésték: Kronstadt—Toulon. — (Japán-kínai háboru.) Kína kü önböző vidékeiről Londonba érkezett jelentések egyhangulag annak a meggyőződésnek adnak kifejezést, hogy a mostani háborunak lefolyása kétségkívül igen nagy hatást fog gyakorolni Kína kulturális fejlődésére. Pekingben a szomeru tapasztalatok folytán meggyőződtek arról, hogy Kína mily óriási mértékben hátramaradt, hadserege szerveetlen, katonái nincsenek kiképezve, a közigazgatás roppant hiányos, közlekedési eszközei nincsenek stb. Ennélfogva előrelátható, hogy Kína az európai civilizáció vívmányai elől a jövőben nem fog annyira elzárkózni, mint eddig. Első sorban arra van kilátás, hogy a háboru befejezése után a vasuti hálózat szabadabban fog kifejlészettetni.

Országgyűlés.

A csütörtöki szavazat-számolási zavarok korrigálásán kezdődött a tegnapi ülés.

Az elnök konstatálván a szavazatok egyenlőségét, döntő szavazatával általánosságban **elfogadottnak** jelentette ki a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalás során Steiner Fülöp püspök minden indokolás nélkül, szigoruan katolikus egyházi felfogásból indítványozta a 3. dik szakasz kihagyását.

Wlassics miniszter az állam szuverenitása szempontjából a szakasz fenntartását kéri.

Zichy Nándor gróf pártolja a Steiner javaslatát, Széchen Antal gróf szintén.

A szavazás megtörténvén, a főrendiház 123 szavazattal 120 szavazat ellen, vagyis három szótöbbséggel **elvetette a Steiner** püspök indítványát.

A 4-ik szakasznál újra Steiner püspök tett indítványt a szakasz kihagyása iránt.

Wlassics miniszter az állami jogrend szempontjából ajánlja a szakasz fenntartását.

Zichy Nándor gróf persze ismét a Steiner indítványát támogatta.

Leikes helyeslést keltett Wlassics miniszter erőteljes leczkése, a mit Zichy Nándornak adott az állami szuverenitás felől. A hitbuzgó főur ezt t. i. **frázisnak** méltóztatott nevezni.

Felpanaszt ebből az ötletből Schlauch biboros adta hirtelen olyan magyarázatát, a konkurens állami és egyházi szuverenitásoknak, ami egészen a legsötétebb középkorba illelék belé.

A főrendiház 119 szóval 117 ellen, tehát két szótöbbséggel **elvetette a Steiner** indítványát.

A 6-ik szakasznál Román Miron metropolita a felekezetek sorrendje ellen szólalt fel.

Wlassics miniszter konstatálja, hogy az állítólagos „stylaris módosítás“ voltaképen új rangsorozat megállapítását czélozza s ez okon ellenzi azt.

Zichy Nándor gróf a Román-féle módosítást védi.

A többség az eredeti szöveget tartja fenn.

A második fejezet teljes kihagyását javasolja Zichy Nándor gróf.

Wlassics Gyula miniszter ellenzi ezt az indítványt.

A szavazás eredménye: az indítvány mellett 113 az indítvány ellen 117, és így a főrendek négy szótöbbséggel, a bizottság által módosított czímmel fentartják a fejezetet.

A III-ik fejezet címénél id. Széchenyi Imre gr. benyújtja tegnap bejelentett indítványt a felekezeteken kívül állók viszonyainak rendeleti uton való szabályozása iránt.

Andrássy Aladár gr. magáévá teszi az indítványt. A mult tárgyalásnál az egész fejezet kihagyását indítványozta, de akkor harmadik olvasásban elejtette a ház, most a változott viszonyokkal számot vetve, elfogadja a Széchenyi indítványt, mert nem zárkóztatik el az előtt, hogy szabályoztassék a felekezetnélküliség. De azt akarta még, hogy ha valaki kilép egy felekezetből, addig, míg másba belép, intézkedjék a törvény.

Zichy Nándor gr. tett ezután a szavazás sorrendjére nézve egy zavaros felszólalást, melyből az tetszett ki, hogy ő ki akarja hagyni az egész fejezetet, de ezt most nem indítványozza.

Keglevich István gróf világosította fel az obstrukciós elkekeredésben leledző néppárti vezér plánjának kivihetetlenségét.

Erre aztán Zichy Nándor gróf megadta magát.

Schlauch biboros a felekezeteken kívül állók szabályozását sem törvény, sem rendelet útján nem fogadja el. A törvény és rendelet között volt distinkció s a jogállam fejtegetése közben visszatért az olyannyira fájait, elítélt **polgári házasságra**, amelynek ehhez a javas athoz semmi köze sincs.

Prónay Dezső báró azt tartja, hogy ha, s mint Schlauch mondta, gróf Széchenyi indítványának elfogadásával sem oszillapodnának le a felzaklatott kedélyek: úgy ez az egy szempont elég, hogy ő ezt az indítványt ne fogadja el, de ragazkodjék a törvény eredeti szövegéhez.

Wlassics miniszter érdekes jogi és politikai disszertációt tartott a rendelet igazi természetéről. Schlauch hal polemizálva konsta-

tálta, hogy maga a kereszténység is egy rezipiált idegen intézmény volt.

Eszterházy Miklós Móricz gróf indítványt tett a III-ik fejezet kihagyása iránt.

Keglevich István gróf kimutatja, hogy a III-ik fejezet kihagyása abszurdum, nélküle az egész törvénynek nincs gyakorlati, észszerű értelme. Egyébiránt az elvi lényegét nem érintő Széchenyi-féle módosítást elfogadja.

Vécsey József báró az *Eszterházy*-féle kihagyási javaslatot támogatja.

Vita zárta után *Erdély* Sándor igazságügyminiszter a *Vécsey* báró és *Schlauch* bíboros által aggályosan emlegetett egyházpolitikai reformok végrehajtási eljárásának kifogást a törvényességét, korrektségét fejtegette meggyőző alapossgal. A végrehajtási törvényjavaslat biterj-zését még az év folyamán kiállításba helyezi.

Következett a szavazás és pedig első sorban az *Eszterházy*-féle *kihagyás* indítványa.

Igennel szavazott 126

Nemmel " 118

És így a felekezeten kívül állók viszonyainak rendezéséről szóló III-ik fejezetet a főrendiház nyolcz szótöbbséggel *kihagyta* a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatból.

A nagy hangverseny.

Ha Debreczen szive, a Rákóczy-harang megdobban sátoros ünnep reggelén, még ennek hívó szava sem csalhat több áhitatos népet az oszlopos Nagyttemplomba, mint mennyi hiva öszszesereglett a műveltségnek, hazafiságnak és emberszeretetnek a tegnapi esti nagy hangversenyen. Thália temploma három estén át sem képes befogadni az érdeklődők özönét: igazi sátoros ünnepet ül az „iskolák városa“ az egyetem, Emke és vöröskereszt javára tegnapelőtt, tegnap és ma rendezett műkedvelő hangversenysorozattal. A tudományzeretet az Egyetemnek, a hazaszeretet az Emkének, az emberszeretet a Vöröskeresztnek oitárán gazdag áldozatot mutatott be.

Már a csütörtöki főpróba telt háznak nyújtott élvezetet s a hármas jótékony alapnak

szép jövedelmet biztosított. A tegnapi est igazi diadala Debreczen lelkes műveltségének, mely mind a közreműködők előadásából, mind a színházat minden zugában megtöltő nagy közönség odaadó műélegetéből fényesen sugárzott ki. Mennyi rajongással párosult izlés a rendezőkben! mily áldozatkészség és a művészet hátráit érintő ügyesség a szereplőknél! mi ügyes-terető műpártolása Debreczen és vidéke művelt közönségének! A fényes siker minden tényezője előtt alapot kell emelnünk.

A rendkívül gazdag műsor minden egyes tételének sikere felől lehetetlen számot adunk csak, nagyjában vázoljuk a műkedvelő estély lefolytát.

A 39. sz. gyalogezred új karmesterének *Krausz* Antalnak ünnepi nyitánya üdvözölte emelkedett hangulatot sugalló melódiával a díszes közönséget. A tapsokban kifejezést nyert elismerés lec-endesültével a tetszészaja csakhamar ismét új ösztön ébredt: a *Prolognak*, dr. *Körösy* Kálmán szép drámai köiteményének előadásakor. Három kép olvadt szingazdag egészszé a prolog előadása alatt. Ugy *Kemény* Klára (Thalin), *Mayer* Olga (Jótékonyaság), *Szóllóssy* Klementia (Debreczen védszelleme), *Emmert* Piroška (Tudomány), *Berger* Margit (Cultura) és *Vértessy* Ágnes (Humanitas) kisasszonyok szavalatai, mint csoportjukkal bemutatott élőképnek, és a három nyílt változással felragyogott hármas nagy élőképnek („Egyetem“, „EMKE“, „Vörös Kereszt“) varázsa zugó tapsvihart támasztott. Az élőképeket újra meg újra látni kívánta a közönség, azután kihivta a szereplőket, a szerzőt, és az ügyes rendezőt *Péchy* Kálmán színművészünket, ki a több mint 50 személyből csoportosított képet rendkívül ügyességgel és izléssel állította össze.

Alig ocsudtunk fel a szingazdag Prolog élőképeinek bámulatából, újra felvonult a függöny, hogy élvezzük gr. *Dégenfeld Schomberg Anna* kisasszony szép és könnyed zongorajáté-

kát, *Godard* Benjámín II. Mazurkáját. A tetszészaj és kihívások csendesültével *Fournier* és *Mayer* régi jó vigjátékát a *Chassé-croisé*-t élveztük, gr. *Dégenfeld Schomberg Mária* (Valleyeray Clementine) *Jerney* Margit (Eliz), *Buzás* Böske (Rosette) kisasszonyoknak, *Poroszlay* László (Danglars) meg *Szűcs* Jenő (Pál) uraknak öszszevágó, finom előadásában. A közönség nyílt jelenetekben is számtalanszor tapsolta és kihivta a szereplőket, kiváló előszeretettel becézve főleg budapesti vendégünket *Jerney* Margitot, ki Eliz szerepében közvetlen naivsággal, művészi temperamentumával, pajzán játékaival és dalaival feledhetetlenné lett.

Az 5-ik számot a Debreczeni Dalegylet töltötte be, *Mácsay* Sándor karnagy erélyes vezetése alatt kitünő előadásban mutatván be *Beschmitt* „*Rajnai ut*“ című férfikarát. A felzugó újrázásoknak nem engedett a szigorú karnagy, tekintettel a műsor rendkívül gazdag voltára. Az ismét felvont függöny már nem a piros jelvényes dalárdát, hanem a piros hajtókás katona zenekart tüntette föl, a melynek komoly keretébe egy fehér ruhás vidám gyermek lány alakja illeszkedett be: *Nigel* Zsófia k. a. hegedü hangversenye zendült föl (*Carlól*) meglepetést, majd újrázást és lelkes tapsot keltve.

A műsor VI-ik száma gróf *Fredro* Sándor „Egyetlen leány“ vigjátéka volt. *Békessy* Berta, *Medgyessy* Piroška, *Unger* Luiza, *Mérey* Ottilia, *Ujhelys* Emma kisasszonyok és *Darvas* Béla, *Végh* János, *Dóczy* József, *Kun* Béla, *Bodnár* Géza meg *Jeney* Béla urak öszszjátéka élénk és mulattató volt, — nyílt jelenetekben is zajos kihívásokat provokáltak.

Faust-operából a *Rokka*-dal és *Ékszer-ária* művészi előadásával ragadta most el *Luchs* Edít kisasszony a közönséget; iskolázott szép hangja és élénk finom játéka méltán megérdemelte a tüntető kibívásokat. Majd *Abrahám* Irma kisasszony bravuros zongora-játéka következett a Rácz Károly zenekarának kísérete mellett előadott Magyar-népdalok után már

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Ismeretségem egy híres banditával.

— Irta: Vértesi Arnold. —

A napokban a következő hírt olvastam valamennyi lap újdonsági rovatában: „*Gasparoni* a híres római rablófőnök kilenczven éves korában meghalt.“ E gyászjelentést aztán néhány többé kevésbé hiányos életrajzi adat egészítette ki, melyek röviden a híres bandita kalandos multjáról szóltak.

Zajtalan, csöndesen mult ki: az elfelejtett emberek közé tartozott már. Hej pedig hajdan hány toll zengette dicsőségét s hány női szív dobogott érte e század első felében, abban a patriarchális korban, mikor még a brigantik voltak Olaszország legnépszerűbb férfiai s egy-egy híres zsvány kalandja képezte a nap legfontosabb eseményét, az atyáskodó kormányok oly gondosan kezelve a cenzurát, hogy rabló történeteken kívül egyéb más nem igen láthatott napvilágot.

E boldognak magasztalt korszak romantikus diosfényével vette körül a banditák fejét s midőn *Gasparoni*val börtönbe vándorolt az utolsó híres rabló banda, egy előkelő német író így sóhajtott fel: „A regényesség kiszorult utolsó menedékhelyéről. Ah istenem! mivé lesz a római Campagne költészete banditák nélkül?“

Nagyon régen gyermek koromban olvastam e sorokat; de a paedagogusokat s talán másokat is érdekelni fog, ha megemlítem, mily benyomást tettek azok reám. Ugy hiszem az előttem élt nemzedékre, mely még közelebb esett a *Gasparoni* hőstetteinek korához, még mélyebb benyomást tehetett az. Emlékszem rá, hogy *Gasparoni* hatalmas alakja a *Robinson*-val gyermekei álmódosásainak leggyakoribb tárgyát képezte. Ismertem ugyan már akkor *Angyal* Bandi, *Zöld* Marci és más hírneves hazai betyárjaink életrajzát, de csak az olasz zsványért tudtam lelkesülni.

Ez nem afféle közönséges lökött volt, hanem teljesen a regényesség színébe öltöztetett hős, nagy gavallér s veszedelmes udvarló a nőkre nézve. Szerelmi kalandjainak száma vetekegett csatáinak számával, mert e híres bandita főnök formyszerű csatákat folytatott a pápai csendőrséggel, melynek soha sem sikerült őt keríteni. Mondják, hogy megvolt aannak az oka toka. Minden husvétkor a ranyakkal kitömtöt bárányt kapott tőle a csendőrpáncsnok.

Talán nem is fogták volna el soha, ha önkényt le nem rakja a fegyvert. Lehet, hogy bele unt a zsvány életbe; lehet, hogy a *Pellegrini* kanonok szép huga zavarta meg a fejét. A *Sámsonok* erejét a *Delilák* szokták megbénítani. A fiatal leány vette magára a közbejáró szerepét a pápai kormány és Gaspa-

roni közt. A bandita kikötötte, hogy sem neki, sem társainak semmi bántódása ne essék. Nem is esett, csak az Angyalvárba zárták őket nagyobb biztosság végett.

A rablóvezér arra számított, hogy kívándorol egész társaságával Amerikába s midőn megnyíltak előtte a börtön falai, még akkor sem akarta elhinni, hogy ez lesz állandó lakása azontul egy egész hosszú életen át.

Gondolom, valamikor 1820 körül történt ez. Nincsenek kezemenl adatok, hogy pontosan utána nézhetnék. Majd negyven évvel későbbem találkoztam vele én.

Már akkor rég elfelejtettem gyermekkori ideáloamat s talán eszembe sem jutott volna, ha *Aboutnak* egy könyve föl nem élénkíti bennem emlékezetét.

Olaszországban teleltem ép akkor. Nos, gondolám, ha Rómába megyek, fölkeresem a vén rablót.

Az engedélyt könnyű volt megkapni. A hatóság hozzá szokott már, hogy *Gasparoni*t évenként egész sereg idegen látogatta meg börtönében. Ép úgy Róma nevezetességei közzé tartozott ő, mint a Vatikán képtára vagy a Colosseum. Különösen az angolok tartoztak *Gasparoni* legtuzgóbb látogatói közzé. Ritka angol utazó volt az, a ki elmulasztotta volna *Gasparoni* meglátogatását.

A vén bandita már hozzá volt szokva, hogy közbámulat tárgya legyen s föllépése

egyáltalán nem volt rá birbató a közönség a megújítás elengedésére, pedig az idő már 11 órára járt.

Utolsó szám a „Csikós“-ból vett azon jelenet volt, melyben az „úrfi mulat“. Mintegy 60 kisasszony és ur egyes magyar jelmezzel, szép dalával, lelkes, vig tánczával elragadó jelenetet mutatott be; Gál Iona (Rózi) és Sáfárány Lajos (Bandi) pedig kifogyhatatlan kedvű magán és kettős dalaikkal méltó befejezést nyújtották a káprázatos műkedvelő-estélynek.

A közreműködők tömérdek szép virágcsokrot vittek a szép est emékeül haza; a közönség pedig egy pazar élvezeteket nyújtó fényes ünnepély emlékével távozott. Ha ennyi fénynek némi árnyát is keressük, erre abban a sajnós tényben mutatbatunk, hogy Bernáth Flóra kisasszony, a rendezőség egyik elnöke ezuttal csak páholyában fogadta a gratulációkat, nem pedig a színpadon, művészi játéka után, mi óhajtott párja lett volna a tavalyi hangversenyen elért páratlan sikerének, hódításának. A rendezés rengeteg tehének sikeres viseléseért így is hála érdemes; és a közönség hálás elismeréséből bizonyára ki fogja adni megérdemelt osztályrészt elnöktársának: a fáradhatatlan, ügybuzgó Márk Endre urnak.

A századvégi háziur.

A háziur egy közönséges teherhordó állat a kit kétszer nagyobb fájdalommal szült az édesanyja, mint más halandó világpolgárt.

Egy okos háziur legelőször is azon van, hogy t. c. lakói kegyét, jóakarátát és pártfogását megnyerje, vagyis kiérdemelje, a mi tekintve a lakók különböző kívánságait, nem a legkönnyebb dolog.

Először is megkívánja a kegyes lakó, hogy a konyhája ki legyen tépétázva és mozaikkal kirakva.

Felette kedves az érzékeny szívű lakó előtt az, ha a házberről megfélekedezel, s megbocsáthatlan gyöngédtelenségnek, sőt határozott

matatta, hogy nem csekély önbecsérzettel díszeskedhetik. Egész elfogulatlan nyújtotta felém kezét s kissé meglepettnek látszott, hogy nem siettem elfogadni azt. De e pillanatban a vér jutott eszembe, mely e kézhez tapadt s a sok regényes kaland közül, melyet róla olvastam, csak egyetlenegy, egy borzasztó, utálatos eset foglalta el egészen emlékezetemet. Valóban nem tudom, hogyan felejtették el azt az emberek.

Egy angol lord szép leányáról szólt az az eset. A brigantik kiraboltak egy postakocsit (még akkor csak postakocsi szállította az utasokat) s magukkal burczolták a hegyek közé a fiatal leányt. Mylord nagy összeget ajánlott váltságdíjra leányáért. Gasparoni nem akart alkudni. A kisasszony ragyogó szép szeméit többre becsülte mint Mylord fénylő aranyait. Az angol mindegyre nagyobb meg nagyobb összeget ajánlott. Gasparoni végre megunta a zaklatást s kijelentette, hogy jó, hát visszaadja a lordnak a leányát. Nemsokára egy nagy láda érkezik Rómába a lord nevére címezve; fölbonjták s a szép fiatal leányt találják benne. — Gasparoni visszaadta, de megölve.

Régen történt az, talán nem is igaz. A mint ott állt előttem a nyolczvan év körül járó aggastyán, oly nyugodtan, alig lehetett

durva udvariatságnak veszi, ha a házbér pontos betartására figyelmezteted.

Ha pedig keresztelés, vagy gyermektemetés van a házban, akkor nyisd ki az erszényed, és fizess ki a bábát, a doktort, a patikát és a papot. Természetes, hogy a fiakert is neked kell fizetned, az obligat borraivalókkal. Mert ez keresztényi kötelességeid közé tartozik.

Ha egyik vagy másik lakód rossz kedvű — a világeért ne mutasd magad, hanem kérj bocsánatot, hogy házi urnak születtél; máskor nem fogod tenni azt.

S ha egyik vagy másik lakód mégis rendesen fizet, azt tulajdonítsd, annak, hogy meg sajnáltak. Nem akarják még sem, hogy éhen halj.

De nem haragusznak azért sem, ha mindenedből kivetkőzöl; ha a házad harmadrészét lakóid nevére iratod és átengeded a garde-robotat.

Ha végkép elengeded a házbért, akkor elnyerted a legnagyobb kitüntetését és elismerést. A hálás világ a „Humanizmus“ legkiválóbb példányául és mintájául fog a szelrözsa minden irányában kikürtölni.

Ellenben fejed felett bátran elviheti a házfedelet a szél, szobádba becsurog az eső. A ház kapuja bedülhet, de azt tartozol egy másikkal pótolni.

Házadat, butoraidat mind elviheti az ekzekució, csak a kedves lakók hajszála ne gőrbüljön meg.

Ha végképpen tönkre mentél, mérő jószág-ból, volt lakóid a „szegényekháza“-val aján-dékoznak meg nyáglekűleg. Azt el nem szivelnék, hogy „hajléktalan“-ná légy.

Ha pedig mindezek után még „gratis temetés“-ben is részesülsz — egy díszes sírme-léket állítanak e stereotyp felirattal: „A jó bolond . . .“

elhinni róla a borzasztó esetet. Arcának vonásaiban nem látszott semmi különös vad vagy feltűnő; egészen közönséges rut vén arc volt az. Panaszkodott, hogy a kormány nem tartotta meg a kapituláció föltételeit, mert ő úgy tekintette fegyverrakását, mint nemzetközi szerződést, melyet két hadviselő fél köt.

Kérdezném, mit csinálna, ha kiszabadulna? Öreg ember vagyok, — mondá, — már itt halok meg.

Ismételtem kérdésemet s ő megint csak azt felelte, hogy öreg ember, meghal már nemsokára.

Kérdősködtem, hogy igaz-e mint a mit róla irtak?

— Nem mind úgy volt, uram, — viszonzá: de részletekbe nem bocsátkozott.

Mikor távozni készültem, egy papirdarabot akart kezembe nyomni.

— Mi az? — kérdeztem tőle.

Elmosolyodott.

— Ej no, hát a liszta.

Az általa elkövetett gyilkolások jegyzéke volt.

— Az angol urak szeretik olvasni, — jegyzé meg közönyösen.

Arcának tompa, nyugodt kifejezése mit sem változott, mislalt visszadugta zsebébe a papirszeletet.

Irodalom — Művészet.

* „Küry Klára daloskönyve“ című 104 oldalos zenemű-kötettel, mely Klökner Ede budapesti zeneműkiadó kiadásában ma megjelent, a magyar zeneirodalom egy ritka értékkel bíró termékkel gazdagodott. „Küry Klára daloskönyve“ az 1894—95. év legdivatosabb s a népszínház deszkáin diadalt aratott legszebb, eddig semmiféle más kiadásban meg nem jelent 33 eredeti magyar dalt, továbbá a nemzetközi műdal irodalom jeleseinek: Abt, Becker, Brahms, Kücken, Meyer-Hellmund, Neszler, Rubinstein, Schubert, Tauer, stb. legszebb, nálunk eddig német szövegükkel meghonosult, közkedvelt műdalait hozza először kitűnő magyar fordításokban, továbbá Küry Klára legpajzánabb couplet és chansonnait tartalmazza. Ára a Küry Klára legutolsó fényképével díszített, felette elegáns kiállítású kötetnek — mely becsületére válik a magyar hangjegy irodalomnak. — 2 frt.

Színház.

H E T I M Ū S O R :

A színház igazgatója a jövő hét műsorát a következőleg állította össze:

Vasárnap, márczius 24. Ingyen élők Vidor Pál népszínműve. (Páratlan bérletben.) Rend. Bács.

Hétfőn, márczius 25. Szókimondó asszonyosság, színmű 4 felv. Irta: Sardou. (Páros bérlet.) Rend. Bács.

Kedden, márczius 26. Rigoletto, opera 3 felv. Zenéjét írta: Verdi. (Páratlan bérlet.) Rend. Tiszai.

Szerdán, márczius 27. Cifranymorúság, színmű 3 felv. Irta: Csiky Gergely. (Páros bérlet.) Rend. Bács.

Csütörtökön, márczius 28. Eleven ördög, operett 3 felv. Irta: Konti (Páratlan bérlet.) Rend. Tiszai.

Pénteken, márczius 29. Rigoletto, opera 3 felv. Irta: Verdi. (Páros bérlet.) Rend. Tiszai.

Szombaton, márczius 30. Az arany ember, színmű 5 felv. Irta: Jókai Mór. (Páratlan bérlet.) Rendező: Bács.

Vasárnap márczius 31. A papa felesége, énekes vígjáték 3 felvonásban. Irta: Hennequin és Milland. (Páros bérlet.) Rendező: Krémer.

Most már nem nyújtott kezét, csak ugy köszönt.

Nem sok éve volt már hátra az aggastyánnak s nem igen remélhette, hogy még egyszer szabaddá lesz.

A váratlan dolog azonban megtörtént. Egy év múlva megnyit az aggastyán börtönének ajtaja. A pápai kormány megszünt létezni Olaszország uralkodott Rómában. Bámulva futott össze a nép Róma utcáin, mikor egy bocskoros ősz embert pillantottak meg néhány hasonló ciancari társával lézengve járkálni föl s alá. Gasparoni volt az s bandájának még életben maradt társai.

Az utca sarkokon, hol egy madonna, képe volt, megálltak és imádkoztak. Azt mondják, hogy rabló korokban is oly áhitatosak voltak s a madonna napja a szombat mindig szent volt előttük. Azon a napon Gasparoni sohasem rabolt.

Egy darabig ott kóvályogtak Rómában a kiszabadult vén rablók; de oly szokatlan volt nekik a szabadság negyvenévi tömlöcz után, hogy semmikép sem bírtak újra beletörödni s maguk folyamodtak a hatósághoz, hogy zárják őket újra be. Egy elagott szegények intézetébe vették föl tehát Gasparont s Dél-Olaszország egykori réme ott halt meg a napokban!

* **Szerződési célból.** A hozzánk beküldött szinlapból tudjuk, hogy a már hozzánk szerződöttnek bejelentett *Klenovics* György mellé lyrai szerelmezt is akar az igazgató szerződteni és e célból (valószínűleg *Péchy* helyett) *Szathmáry* Lajos fiatal színészt a jövő héten az „*Ingyenélők*“ rendőrében és *Szókimondó* asszony-ság-ban, *Neipperg* gróf szerepében lépteti föl. Ezt a tipikus kifejezést „szerződési célból“, ha figyelembe vesszük, úgy első sorban is ki kell fejeznünk, hogy a két szerep egyike sem alkalmas arra, hogy megítélje a közönség, vajjon alkalmas színészt nyerünk-e Szathmáry-ban. Jó hír előzte meg, szép nyulánk alak, a ki legutóbb a Sz. fehérvári közönségnek nagyon tetszett és így bizalommal tekintünk debut-i elé.

Ez a „szerződési célból“ azt juttatja eszünkbe, hogy ápril elejétől kezdve nem lesz dráma-rendezők; Bács Károly elmegy és mi a mostani constellációk mellett arra lehetünk elkészülve, hogy a legbátrabb primitivitással való kiállítás és rendezést leszünk kénytelenek végig nézni. Itt áll előttünk Romo és Julia „rendezése“ és itt áll előttünk a virágvasárnaptól májusig tartó szezon, melyre egyáltalában nincs rendezője a színműveknek.

A színházi bizottság nem találja szükségesnek, hogy Tiszait felszólítsa: mutassa be, hogy kit akar beállítani rendezőnek — szerződési célból?

* **Strakosch Febea,** a nagyhirű operanékesnő, — mint értesülünk, — Aradon annyira berekedt, hogy itt való föllépteit bizonytalan időre el kellett halasztania.

* **Előkészültre** az igazgató a következő darabokat tűzte ki: „*Hollandi apród*“ színmű *Katolcsa* Rózától; *Telen*, *Bokor* József pályanyertes népszínműve és *Komédiások*, vigjáték, írta: *Pailleron*.

NAPI HIREK.

— **Istenitisztelek.** Vasárnap az ev. ref. templomokban következők tartanak egyházi beszédeket: a nagytemplomban *Dicsőfi* József lelkész, a kistemplomban *Mindszenti* Imre s. l., a Kossuth-utcai templomban *Szilágyi* Imre s. l., az ispotályi templomban *K. Tóth* Kálmán lelkész. — A római k. templomban reggel 7 órakor *Pálffy* Béla s. l. tart csendes misét, 1/28-kor pedig *Heiling* József. Kilenc órakor énekes misét mond dr. *Wolaffka* Nándor vál. püspök-plébános, utána *Pálffy* Béla szent beszédet tart. 1/212 órakor ismét csendes mise és litánia lesz, délután 3 órakor pedig rózsafüzér-ajtatosság. — Az ág. ev. templomban *Móhr* Béla s. l. tart istenitiszteleket.

— **A kollegium új jogi tanszékei.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága — mint már írtuk — két napig számos igen fontos ügy felett tanácskozott, *Kiss* Áron püspök és *Simonffy* Imre kir. tan. főgondnok elnökléte alatt. Jó István igazgató tanár középiskolai felügyelővé választván meg, az így megüresedett tanszékre pályázatot hirdet a bizottság; a pályázat határideje ápr. 24-dik napja. Legfontosabb tárgya volt az ülésnek a két új jogakadémiai tanszék felállításának alkalmából szükségesé vált tantárgy csoportosítás ügyében beterjesztett tanárkari javaslat, melynek tárgyalása hosszabb időt vett igénybe. E beosztás, illetőleg csoportosítás ellen kifogás nem emeltek, hanem aggodalmakat ébresztett többeknél az a körülmény, hogy Debreczen sz. kir. város által megajánlott 100.000 frt tanszéki alapnak csak 4% os kamatösszege bocsátatott a kollegium rendelkezése alá, ahelyett, hogy vagy az alapítványi tőke kiadatnék vagy legalább a mai kamatlábnak inkább megfelelő 5%-os kamatösszeg tétellett volna folyóvá a nemes város által. E körülmény annál megfontoltabb, mert az akad. tanári fizetések még teljességgel nincsenek rendezve s a legközelebbi

jövőben jelentékenyebb emelésre leendő szükség, ha az országos normalis mértéket legalább megközelíteték s az intézet fejlődésének akadályait elhárítani akarjuk. — Erre pedig a korpótlékokat nem is említve, a 4 1/2 %-os alapítványi kamat nem lesz elegendő. A másik aggodalmat keltő körülmény, a város jelzett intézkedését jóváhagyó belügyminiszeri leiratban találtatott, amely feltételül szabja azt, hogy a jogakad. tantárgybeosztás előzetes jóváhagyás végett a vall. és közokt. ü. miniszterhez felterjesztessék. Ilyen követelés, — mint a Debr. Prot. Lapmai száma írja — amennyiben a felügyeleti jog eddig szokásos és törvényszerű gyakorlásának illetéktelen túlterjesztését vonhatná maga után, autonómikus szempontból csak vizsautasítással találkozhatnék. A tanügyi bizottság a tanárkari munkálatot elfogadta s ajánlólágg terjeszti az egyh. ker. közgyűlés elébe, a kérdés pénzügyi oldalának tisztázása s az állami felügyelet módosztatának megnyugtató elintézése céljából pedig az ügyet a főiskola anyagi és szellemi ügyeinek rendezésére kiküldött egyh. kerületi bizottsághoz teszi át, azon reményben, hogy e bizottság tagjai a legközelebbi konvent alkalmával a kormányval való személyes érintkezés útján az ügyet minden nehézség és autonómikus háboru megindítása nélkül, kölcsönös felvilágosítás segítségével tisztába fogják hozni. Sajnos, hogy e két jogi tanszékre való pályázat kihirdetése ez ok miatt ismét haladékos szenved.

— **A debreczeni ker. akadémia tanulmány utja.** Egyik lapársunk nyomdájának a jóvoltából, lapunk zártakor vettük a helybeli keresk. akadémia tanulmányutjának programját, melyet a tanári kar a vasutak és hajók menetrendjének tekintetbevételével már véglegesen megállapított. A társaság ápril. hó 7-én, vasárnapon a gyorsvonattal elindul Szeged felé és 19-én, pénteken, a délutáni vonattal visszaérkezik. Nagy élvezettel néztük végig azt a tervezetet, melyet a tanári kar összeállított és jó lélekkel csak azt a megjegyzést fűzhetjük hozzá, hogy ez a tanulmány-ut tulajdonképen egy egyszerű körutazás lesz, összes előnyeivel és hátrányaival a „kijutazások“-nak. Lehet, hogy a kísérő tanár urak sokat fognak tanulni az uton; de azt nem hisszük, hogy az ifjuság, mely a tetszetős „tanulmány-ut“ czime alatt olyan szívesen zsarolta meg az áldozatkész szülőket bármely csekély kereskedelmi, vagy áruismeri tudományt szedjen magába akár Czegléd nevezetesebb épületeinek, akár pedig a bukaresti főurak palotáinak a szemlélésével. Magyarországon, úgy látszik, a vidéki kereskedelmi akadémiák közül többen szeretnek jövedelmező üzletet kötni az ifjuság lelkesedésével és a szülők hiszékenységével.

— **A Csokonai kör felolvasó ülése.** A Csokonai kör. f. hó 29-én, pénteken délután 6 órakor a városháza nagy tanácstermében felolvasó ülést tart, mely-n *Smka* Sándor tanár, ki a középiskolai tanárok olaszországi útjában résztvett, „*Pompeji*“-ről olvas fel egy értekezést s a hozzá készített szkioptikoni képmutatványokat bemutatja. Az érdekes felolvasó ülésre tagok s hozzátartozóik belépti-díjat nem fizetnek. Nem tagoknak belépti-díj 20 kr.

— **Debreczeni ifju kitüntetés.** Révai testvérek könyvkiadó cég a kiadásában megjelenő „Magyar nemzet története“ cz. munka czimlapjának rajzára pályázatot hirdetett, amelyre 150 korona volt a díj. E díjat *Gulyás* Károly, a budapesti rajzakadémia III. éves növendéke, aki a városnál kezelt *Ferencz-József* alapítványból tanult — nyerte el. *Gulyás* Károly tudvalevőleg debreczeni ifju. A díjat nyert czimkép, — melyet a városi tanács is megtekintett és elismérésben részesített, — pár napig Szent Királyi Tivadar üzletének kirakataiban látható.

— **Kisujtacza elejének rendezése.** A szépitési és építési bizottság tegnap délután tárgyalta *Körner* Adolf tanácsnok elnökléte alatt a kisujtacza eleje szabályozási vonalát s ezzel kapcsolatban az ott lévő keskeny-hosszu városi telkek értékesítését. *Tóth* István helybeli, *Havranek* és *Adriányi* budapesti építészek által három kombinációra készített tervet. *Tóth* István a 3 számú kombinációra nézve homlokzat rajzot is készített, melyszerint a *Vargaszin* helyén a város, az utca másik oldalán pedig *Áron* Miksa építtetne, saroktoronyokkal ékeskedő kétemeletes bérházat, a zenedé palotájának stylusában. Az első kombináció a rendelkezésre álló területet, minden szomszédos telek igénybevétele nélkül akként használja fel, hogy közepén, a jelenlegi ut irányában 12 méter széles kocsitűt hágy s ennek két oldalán keskeny két emeletes épületet emel. A második számú kombináció szerint az utca szabályozási vonala a királyi tábla homlokzata irányában jelöltetik meg. Ez a *Tóth* István eredeti indítványa. Az utca északi oldalán levő telekhez megvétenék az *Áron* ház és ugyanezen a területen mint a másik oldalon a város építtetne bérházat. A harmadik alternatíva ugyanezen szabályozási vonalat veszi alapul; a beépítést azonban oly módon tervezi, hogy az északi oldalon — a szabályozás után fennmaradó igen keskeny terület az *Áron* Miksa udvarához csatolhatnék; a ki az így nyert területért és homlokzatért 30 000 frtot kész fizetni; a *vargaszin* tetemesen megnövekedő telkét pedig a város építtetné be. Ez alternatíva elfogadása esetén *Áron* Miksa ingyen átengedné a városnak a *Rózsabokor*hoz címzett vendéglő területét, mely az ennek háta mögött nyitandó piac-terhez csatolhatnék. A bizottságnak elibe terjesztette a mérnöki hivatal mind a három kombináció szerinti építkezés jövedelmezőségének végeredményét. Bármelyik kombináció mellett a bizottság legelőnyösebbnek a 3-dik számú találta, miután a befektetett tőkének 193,000 frtnak legjobb kamatozása érhető el ez által, amennyiben méregdrága telekvétel a jövedelmezőség %-át nem rontja le. E befektetés mellett ezen kombináció szerint 8.2% jövedelem remélhető; sőt ha számításba vétetük az *Áron* Miksa által megígért 30,000 frt, — akkor 8.8% lesz az új városi bérház jövedelme. Javasolja tehát a bizottság, hogy már csak azért is, mert az utcának felette sürgős rendezés ily módon gyorsabban és a város érdekeinek teljes megvédésével lesz elintéztető, a 3-dik számú kombináció fogadtassék el. Ebben az esetben a kispiacz is, melyre pedig nagy szükség van, létesíthető lesz. E piacz a *Rózsabokor* vendéglő, a vámház és *Sesztina* Lajos kertjének megszerzése által létesíttetnék. Javasolja tehát a bizottság, hogy az érdekelt tulajdonosokkal kötendő végleges egyezség megkötésével *Körner* Adolf tanácsnok *Ábrahám* László t. főügyész és *Stahl* Géza főmérnök bizassanak meg. — Ugyanezen ügyet ma d. u. a jog- és pénzügyi bizottság tárgyalja.

— **Emke,** A közgazdasági banknál elhelyezett *Emke* perselyt *Karap* Mór alelnök, *Péter* Gábor jegyző és *Bészler* Károly *Emke* pénztáros ma felbontották és abban 12 frt 2 krt találtak.

— **Menettérti jegyek életbeieptetése a szomszédos forgalomban.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint az utazó közönség kényelme érdekében a nagyobb állomásokon oly szomszédos forgalmu menettérti jegyek fognak kiadni, melyek ára a rendes szomszédos forgalmu árak kétszerese leendő. Ezen menettérti jegyek, melyek a jegykiadó állomásról az 1. vagy 2. szomszédos forgalomba eső valamely állomásra és vissza való utazásra szolgálnak, két napig érvényesek, még pedig akként, hogy a jegy váltásának, illetve lebélyegzésének vagy kelezésének napja, első napnak tekintetik és azok érvényessége a második napon éjfékor szűnik meg, megjegyezve azonban, hogy azon esetben, ha a visszatérési éjfélt előtt oly vonattal kezdetet meg, mely a rendeltetési állomásra csak éjféltán érkezik, a menettérti jegyek érvényessége a rendeltetési állomásra való érkezéig terjed. Ezen menettérti

jegyekkel az utazást, sem az oda, sem a visszautazásnál megszakítani nem lehet. Két 4-10 éves aluli gyermek egy menettérti jeggyel, egyes gyermek az I. és II. kocsiosztályban alacsonyabb kocsiosztályu egész menettérti jeggyel, a III. kocsiosztályban pedig egy felnőttel együtt egy egész III. osztályu menettérti jeggyel utazhatnak. Egyedül utazó ily gyermekek részére azonban menettérti jegyek nem adhatók ki, tehát azok részére egy az oda-, mint a visszautazásra féláru reudes szomszédos formájú jegyek váltandók. A szóban levő menettérti jegyek épen úgy, mint a közönséges formájú jegyek bármely mennyiségben előre is válthatók, mely esetben azokat az utazás megkezdésénél lebélyegzés végett a személypénztárnál felmutatni nem kell, ha azok hátulján az erre célra kijelölt helyen a kelet tintával még ráíratik, és pedig úgy, hogy a hónap neve betűkkel vagy római számmal, a nap pedig arabs számmal irandó. Ezen utóbbi előreváltott menettérti jegyek azonban csak azon állomásokon vásárolhatók, melyektől az utazás megkezdetik.

Pályázatok a gazdasági tanintézetnél. A debreczeni gazdasági tanintézetnél a műszaki tanszékre, mely Domokos Kálmán mérnök igazgató halála által üresedett meg, valamint egy újonnan rendszeresített ösztöndíjas segédi állásra pályázat van hirdetve. Azzal figyelmeztetjük a körülményre az érdeklődőket, hogy a pályázati feltételeket közelebb közölni fogjuk.

Általános város rendezési terv. Sajtóban és városi közgyűlés termében évek óta fel-fel hangzik a sürgető követelés, hogy valahára legyen Debreczennek egyöntetű, az egész város belferületét felölelő általános szabályozási és utcarendezési tervszövege. A közgyűlés már több ízben utasította is a tanácsot annak elkészítésére. Közelebb pedig záros határidőt tűzött ki erre nézve. — Ha jól emlékszünk, 1890-ben a mérnöki hivatal dolgozott már ki általános szabályozási tervet, de az akkori tárgyalásokon nem elégitette ki az igényeket s a bizottságok új tervszöveget kívántak. Valószínűleg a tanács megbízásával áll összekötésben Varga Ferencz építész és városi bizottsági tag, ebben az ügyben írásba foglalt véleménye, melyet Simonffy Imre kir. tan. polgármester felhívása következtében adott be a városhoz. E kiváló építész általánosságban, a legfőbb irányadó szempontokat sorolva elő, mondja el a maga véleményét a szabályozási tervszövegre vonatkozólag. A tervszöveg megállapításánál annak a nagy ideális céljának kell szem előtt lebegnie, hogy Debreczen építészeti tekintetben is méltó legyen az ország második városának nevére. A terv szerinti utahálózati telektömbök beosztása biztosítsa Debreczen építészeti fejlődésének és esztétikai értékének emelkedését; általa a közforgalmi, tűzrendészeti és egészségügyi feltételek érvényesüljenek; minden vallási, társadalmi, közművelődési, közgazdasági, emberbaráti és kormányzati intézmények szükségletei térben kielégíthetők s így azok a tervszöveg keretében esetről-esetre célszerűen és méltóan beilleszthetők legyenek. Varga Ferencz megfelelő tervszöveget és vele kapcsolatosan legalább részben a kivitel módzataira is kiterjeszkedő munkát készítésére elvégzendőnek tart egy évi időt. Ilyen terv kidolgozása nem ütközhetik óriási nehézségekbe, épen azért nem tartja előadhatónak a kérdés megoldását, vagy pedig a feladatot avval megoldottnak, hogy néhány utca lehetőnek vélt kiegyenesítése, esetleg a nyilatkozó szükséghez képest egy-két utcának kibővítése és megnyitása által. A vélemény nem terjeszkedik ki arra a kérdésre, hogy a tervszöveget házilag a mérnöki hivatal által, vagy pedig pályázat útján volna-e leghelyesebben elkészítendő, valamint — és ezt már természetesen találjuk — nem reflektál a kivitel pénzügyi részére sem.

Elfogott cigánykaraván. Tegnap este egy 8 tagból álló cigányfamiát fogott el a rendőrség. A Dragota-féle tanya közelében ütötték fel sátorfájukat s bementek a tanyaába. Nem találtak semmit ott, csak szénakazlakat. Az egész familia neki roított a szénakazlaknak s kiki a mennyit bírt, vitt a szekérre. Munkájuk közben meglepték őket s az egész

truppot lovastól, szekeresül behozták a városháza börtönébe. A cigánykaravánról kiderült, hogy már rég kóborolnak a város környékén s kisebb-nagyobb lopásokat követtek el. A két ló, mi a kocsijukba volt tova, az is lopott. Hamis passzusokat találtak náluk. A mezőrendőrség kutatja a lovak gazdáit s addig a karaván a városháza börtönében ültette fel tanyáját.

Gazdák figyelmébe. A mezőőrök fel-fogadása és az örterületek beosztása tárgyában márczius 29-én kezdődnek meg a tanácskozások a városháza nagy tanácstermében, melyekre az idényvények már szétküldettek, de a kik még nem kapták meg, saját érdekekben figyelmeztetnek — hogy jelenjenek meg. A tanácskozások következő sorrendben tartatnak meg: márczius 29-én a *szepesti és ebesi* gazdák részére, márczius 30-án a *nagy-elepi és kis-elepi*, márczius 31-én a *nagy és kis-hegyesi*, a *körselységi és pallagi*, április 1-én az *ondódi és csuczai* gazdák részére, április 2-án pedig az *összes újföldek és majorsági* földek tulajdonosai számára.

A debreczeni kir. ügyészségnél jó írásu napidíjas felvétetik. Bővebb értesítés ugyanott nyerhető.

Az iparos-kör tagjaihoz. Az „iparos-kör“ választmányi tagjai tisztelettel felkéretnek, hogy holnap (24-én) Vasárnap d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor az egylet helyiségében — egy fontos tárgynak bizalmas megbeszélése céljából — az egyleti helyiségben megjelenni sziveskedjenek.

Papagály-színház. Ritkán látott még a debreczeni közönség oly speciális színházat, mint a minőt fog látni holnap vasárnap d. u. 4 órakor a „Bika“ szállodában. Idomított papagályokkal tartanak ekkor előadásokat, mely papagályok és kakaduk idomítása csodálatra méltó. Nagyszerű mutatványokkal tündökölnék mint levegőgymnasztikusok, mint aritmetikusok, — számolnak, eléjűk tett alfabettől betűznek, forgógolyón tánczolnak, szaladgálnak, ágyuval lönek és egyáltalában oly mutatványokat produkálnak, melyeket madaraktól még nem lehetett látni. Lesz ballet papagály-ballerinák által előadva, saltomortalék bemutatása és még többféle mutatvány.

Utcai botrányt rögtönzött ma délelőtt 11 órakor a városháza előtt Fábrián Károly sámszoni lakos. Nemrég valamiért a törvényszék fogházába került s ott a börtönőrök egyike valamit szólhatott neki, amiért ő bosszút akart állani. Kiszabadult a fogházból, kereste a börtönőrt, de nem találta sehol. — Ma véletlenül szemközt jött vele. Fábrián a börtönőrt, amidőn mellette ehaladt szidalmakkal illette, elmondta hunczutaok, gazembernek. A lármára a piaci közönség csakhamar összefutott s halgatta a veszekedést, míg egy rendőrnök sikerült nagynehezen Fábriánt bekisérni.

Hangverseny a „Margit“ fürdőben. A katonazenekar új karmestere Krause Antal egészen meghódította a közönséget. A közönség élvezettel, gyönyörrel halgatja a katonazenekar játékát a Krause precíz, kitűnő dirigálása mellett. Holnap délután ismét élvezhetjük a katonazenekar előadását a Margit fürdőben. — Krause Antal karnagy vezetése alatt a következő műsorral tartja meg hangversenyét: Induló. Rákóczy nyitány, Kéler Bélától. Vigyermekesek, keringő Figaro belepő dala, a „Savillai borbély“ című operából Rossiniól. Andante, Haydn symphoniájából. „Pffing“ polka Ziehrertől. „Rezervista álma“ Ziehrertől. „Teljes gözzel“, gyors polka Krause Antaltól. A hangverseny délután három órakor veszi kezdetét.

Lapunk mai számához van mellékelve a *Millenium történelem* prospectusa, valamint Szedlák és Vámos árúházaának körlevele.

Az influenza-köhögés, a mostani időszakban nagyon gyakori. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ez ellen egy ép oly olcsó, mint egyszerű szer létezik; ez a Möráth-féle stajer-árpád-araczukorka, mely biztos és azonkívül étvagygerjesztő hatásával, minden gyógyszerértárbán kapható. (1 doboz 10 kr, 12 doboz bértmentesen küld Mag. phurm. Tu. Möráth (Grácz) feltaláló)

— Alapos oktatást az új divatu műhímzésben eredeti Singer varrógépen készíttel és ingyen ad **Neidlinger G.** Debreczen, piacz-utca.

Táviratok.

A vallásszabadság.

Budapest, márczius 23. (A *Debr. Ell.* eredeti távirata. Érkezett d. u. 2 ó. 50 p.) A főrendiházban ma folytatták a vallásszabadságról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását, melynek folyamán **Wlassics Gyula dr.,** vallás- és közoktetésiügyi miniszter hozzájárulván a felekezetiellenkülliségről szóló fejezet kihagyásához: **a törvényjavaslatot 15 szótöbbséggel a főrendiház elfogadta.**

A törvény szentesítés végett ő felségéhez felterjesztetik.

A zsidóvallás recepcziója.

Budapest, márcz. 23. (A *D. E.* saját tudósít. Érkezett d. u. 3 ó.) A zsidóvallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta ma a főrendiház. Elsőnek **Csáky Albin gróf** szólott a javaslat mellett; **Palla viczi Gyula** örgróf beszédében azt is mondta, hogy ő zsidófaj kiseprűzését óhajtja. Erre a botrányos kifejezésére a főrendek, még az ellenzékiek is felzudutak és a már föliratkozott szónokok többnyire viszszaléptek.

Ezután **Wlassics** miniszter tüzetes beszédében hatásosan részletezte a javaslat jogosságát és annak szükségét; **gr. Zichy Nándor** antiszemita jellegű beszéde után **gr. Szapáry Géza** szóval föl és az attéresi viszonyosság törlesével a javaslatot elfogadja.

Szontágh Pál kijelenti, hogy a zsidóságot, mint kiváló klasszikus racca-t, hazafias örömmel recipiálja. Az elnök ezután a vitát berekeszti és elrendeli a szavazást.

A szavazás eredménye.

Budapest, márczius 23. A *D. E.* ered. tav. Ér. d. u. 3 ó. 50 p.) **A zsidóvallás recepcziójáról szóló törvényjavaslat mellett 111, — ellene 117 szavazat adatott be; tehát a javaslatot 6 szótöbbséggel elvetettek.**

Az utóbbi szavazás feltűnést keltett, mert a vallásszabadságról szóló törvényre lefolyt szavazás után csaknem bizonyosra vettek a recepczió elfogadását.

A tapoleczai jelöltseg.

Budapest, márczius 23. (A *Debr. Ell.* ered. távirata. Ér. d. u. 3 ó. 40 p.-kor.) Tapoleczán **Kossuth Ferencz** ellen a szabadedvü párt **Vörös László** kereskedelemügyi államtitkárt jelölte.

Az indusok kegyetlenkedése.

Budapest, márcz. 23. (A *D. E.* ered. táv. Ér. d. u. 4 ó.) Kalkuttában az indusok megölték **Possangol** hadnagyot, 146 katonáját és 8 markotanyosát.

Kiadó és laptulajdonos: „**Üsekonai**“ nyomda és kiadó r.-t. Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos.** Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Az influenza idényben a Mörath-féle

= steier árpadara czu kórka =

legjobb nyálka oldó szernek bizonyult,
köhögés és rekedtség ellen (idült is);
a gyomornak teljesen ártalmatlan, sőt ét-
vágyat gerjeszt.

Mag. pharm. Mörath Theod. urnak Grác.

Az ön által küldött árpadara ozukorkák
köhögés, rekedtség, chronikus torok és légző bajok-
nál egy gyermek k. valamint felúttéknél legjobb
sikerrel alkalmaztam. Sőt mellbántalmaknál előhala-
dott állapotban ezeknek használata által meg-
könnyebbülést eredményeztem. Kérek tehát még
3 tzt. dobozt küldeni.

Troisviach, 1895. febr. 2. Tisztelettel

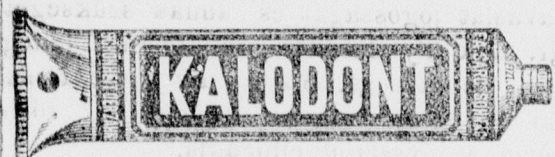
Dr. Ehrlich Vilmos.

Egyes dobozok ára 10 kr.

Kaphatók minden gyógyszerárban, gyógyszerárú-
és más kereskedésben; a hol nincs raktár, a fel-
találó MÖRATH TH. med. droguista Grácban
küld 5 dobozt 1 korona beküldése ellenében. —
Raktárosok kerestetnek.

Debreczenben kapható Dr. ROTHSCHNEK-nél.
Kéretik Mörath aláírására ügyelni.

SARG-féle egészségügyi hatáság által megvizsgált,
(Bécsben, 1887. jul. 3. kelt bizonylat)

sok **MILLIÓ** SZOR
kipróbált s jónak talált, fogorvosok által
ajánlott, egyszersmind legolcsóbb
fogtisztító- és ápoló-szer.
Mindenhol kapható.

181.
1895. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni királyi bírósnak
3001/1895. P. sz. végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Braun Adolfné
debreczeni lakos részére Braun Adolf
debreczeni lakostól 500 frt tőke, ennek
1895. évi január hó 22-ik napjától
számítandó 6% kamatai és eddig ösz-
szesen 35 frt 42 kr. perköltség erejéig
1895. évi február hó 5-én bíróilag le-
foglalt és 608 frt 50 krra becsült
üzleti felszerelvények és ékszerekből
álló ingóságok 1895. évi április hó
4-én d. e. 9 órakor kezdetét veendő
és Kossuth-utcán, alperes 3. sz. a.
üzletében megtartandó nyilvános bírói
árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali
készpénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1895. évi márcz. hó 19-én.

Török Péter
bírói kiküldött.

MAGY. KIR. SZAB. PARKÉTGYÁR

DUNKEL V. K. Kassán

ajánlja kitünő száraz tölgyfából készített sokszorosan
kitüntetett

Parkétáit ugynevezett amerikaiit tömör és berakott kockáit
jutányos árak mellett.

A lerakás gyári lerakók által a legpontosabban eszközöltetik.

Képes rajzminták és költségvetés díjm utesen szolgáltatnak ki.

Vállalkozó, építész és asztalos uraknak legolcsóbb árak számíttatnak.

Nagybani kivitel mindenfelé.

Minden méretű fűrészelt tölgyfa-anyag rendelésre kapható.

Képviselőt és mintaraktár Debreczenben **Sesztina Lajosnál.**

Tavaszi ujdonságok.

Női divattermet a tavaszi évad beálltával dusan felszereltem

a legujabb divatu, választékos izlésü

tavaszi csipke- és virág-kalapokkal,

FEJDISZEKKEKEL és NYAKÉKEKKEKEL,

valamint

gyermek kalapokkal és bábé fejkötőkkel.

Egyszersmind női **varrómat** is több kitünő munkaerővel szaporítottam, úgy hogy a legkényesebb kívánalmaknak és a legsürgősebszükség-
leteknek is a legpontosabban megfelelhettek.

Régi pártfogóimnak további jó indulatát kérve, magamat általában a nagy
közönségnek szives figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

Kardos Laura

női divatterme, Kossuth-uteza Simonffy-ház.

Szálloda és vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására
hozni, hogy a Kisvárad-uteza végén, az indóházal szemben lévő

„Verseny“ szállodát

megvettem és azt

1895. márczius 31-én, vasárnap este

egy jó helybeli zenekar közreműködése mellett

megnyitom.

Főtörökvésem leendő saját kezelésü hamisítatlan hegyi és
kerti ó és új borok, naponta frissen csapolt kőbányai sör, jó
magyaros ételek, pontos kiszolgálás és mérsékelt árakkal a
nagyérdemü közönség pártfogását kiérdemelni.

A szobák teljes kényelemmel vannak berendezve és jutányos
napi árakkal ellátva.

A nagyérdemü helyi és utazó közönség becses pártfogását kéri

Debreczeni Gábor

vendéglős és szállodás.

Bent és külkosztosokat jutányos árban elfogadok.

Szabó Lajos fiai

czégnél

Debreczen, Rózsatér

a tavaszi idényre raktárra
érkeztek:

Divatos női ruhaszövetek,

Brassói és gácsi posztók.

Lakás berendezésekhez:

✱ Szőnyeg, függöny, ✱

Butorszövet,

Ágy és asztalterítők,

Vásznak,

melyeket olcsó, szabott ára-
kon árúsitunk el.

Vidékre kívánatra mintákat
bérmentve küldünk.

ELADÓ

a vásártéren a vasut mellett
egy emeletes cseréppel fedett

magtár.

Értekezhetni a tulajdonos

Csicsó Lajossal.

Alapított 1869.

Termény és bizományi üzlet.

Vidéken vagy Budapesten eszköz-
lendő gabona és olajmagvak bevásár-
lására ajánlom szolgálataimat; határidő
üzletekre vonatkozó megbízásokat a leg-
külánsabban eszközök.

Krausz Károly J.

Budapest, Dorottya-ntoza 6.

Gazdasági szükségleti cikkek főraktára.

A RICHTER-féle
Tinct. capsici compos.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű háziszser most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bebizonyított közvényével, csúszal, tagszagatásánál stb. nél. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.
(Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle fejbajtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Nagy értéktelen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjünk, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszertárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krajny árban üvegenként; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiában.

HIRDETMÉNY.

A

„Debreczeni faáruraktár-szövetkezet“

II-ik ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1895. évi márczius hó 31-ik napján

vasárnap délelőtt 10 órakor

a Takaré- és Hitelintézet hivatalos helyiségében

(Debreczen, N.-Csapó-ntoza 335—336. sz. a.) tartja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1894-iki üzlet-évről és az évi zárszámadás megbirálása.
2. A nyereség felosztásának megállapítása.
3. Két igazgatósági tag megválasztása.
4. Indítványok tárgyalása.

A mérleg 1895. évi márczius hó 23-tól kezdve a telep irodai helyiségében (Homokkert sor 258. szám) megtekinthető.

Itt még sohasem volt
papagály-

és

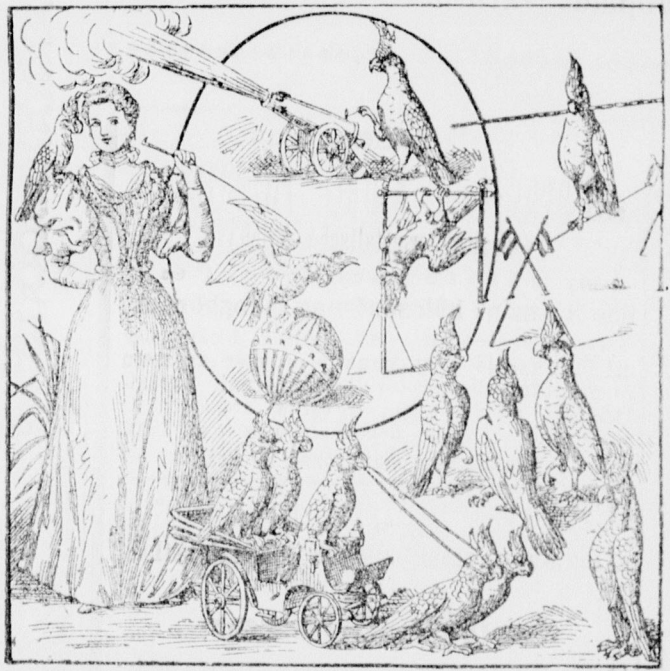
kakaduszinház.

Csak egy előadás,

vasárnap, márczius 24-én d. n. 4 órakor,
a „Bika“ szálloda dísz-
termében.

Jegyek előre válthatók a „Bika“ szálloda I. sz. szobájában naponta 10—2 óráig és vasárnap, az előadás napján d. e. 10 órától az előadás kezdetéig a pénztárnál. — A tisztelt közönség kéri, hogy előre váltani a jegyeket, hogy a nagyobb tolongásnak a pénztárnál eleje vétethessék.

HELYÁRAK: I—II. sor 1 frt., III—IV. sor 60 kr., V—VI. sor 50 kr., a többi sorok 40 kr. Állóhely 30 kr. Gyermek és tanuló szelvényekkel I—II. sor 50 kr., III—IV. sor 30 kr., V—VI. sor 25 kr., a többi sorokban 20 kr. Állóhely 15 kr.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1.35.
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására. Egy kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar-nál, Debreczenben.

Eladó:

1-ször: **Pusztá-ebesi**
16. tjkvben foglalt

40¹/₂ nyilas tanyabirtok,
urilak, kert és gazdasági
épületekkel.

2-ször: **Kis-Csapó-ut-
czai** 6714. tjkvben foglalt
371. sorozatú 695 □
belterületű

házas telek.

3-ször: **Sétakerthben**
6988. tjkvben foglalt 1 h.
86 □ öl területű

szőlő birtok,

a rajta levő ujonnan épült
kényelmes nyárilakkal

Ertekezhetni az eladással meg-
bizott **Zádor Lajos** kereskedővel
Főpiacz, városháza épületében.

Feltűnően hat

„**Czerny-féle Keleti rózsateja**“

(Original orientalische Milch)

oly vakító fehérséget és
úde ifjú színt kölcsönöz az arczbőrnek,
mely más szer által nem érhető, kitűnő még
májfolt, szeplő, bőrpattanás nem szép arczszín
és napsütés ellen. Eltávolítja a bőrnek tisztát-
lanságát minden barna és sárga arczszínt és
egyidejűleg alkalmas minden testrésze ára 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle „Tanningene“,
a legjobb, ólom nélküli, ártalmatlan,
egyedül legjobb

hajfestőszer

haj és szakál ugyminth szemöldök festésre, mely-
vel a leggyorsabb módon és csak egyszeri
használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes
barna, vagy fekete természetes színt
visszanyeri, melyvel az őszülés előtti birt. E színt
a szappannal való mosás és gőzfűtődés sem változtatja
Ára 2 frt 50 L.

Raktárban van mindenféle illatszerek, szappanok,
poudre, Crème, arczkenőcsök, gliczerin készítmé-
nyek, pomádé, coniferensprít, szájvíz, fogpor, fog-
kefe, aranyzókevíz, hajszerek, fűsítő, zsebke-
parfümök, Eau de Cologne stb. stb.

Lelküszmeretesen megvizsgálva a törvényesen védte.
Bevezetési forrás:

Czerny J. Antal-nál Bécs.

Levélezim és gyár: XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.

Raktár I. Wallfischgasse 5.

Szétküldés azonnal utánvét mellett. — Megrende-
lések 5 frttól fejjebb portmentesen eszközöltetnek.
Leírások az összes Czerny-féle készítmények-
ről kívánatra ingyen és bérmentve.

Raktár **DEBRECZENBEN**: Dr. Rotschnek Emil
gyógyszerész, Békes Csabán: Csanádi János fod-
rász, Kolozsvár: Biró János gyógyszerész, Perkál
Béla fodrász, Nagy-Károly: Szabó Gyula fodrász,
Szatmár: Dr. Lengyel Márton gyógyszerész,
Nagy-Várad: Wachsmann Albert droguista, Kassa:
Adamek Ágoston, Megai Gusztáv A. gyógyszeré-
szek, Dubez Imre droguista.
Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel
van ellátva.

KLYTHIA A bőr ápolására. ZSIRPOR.

Az arczszín finomítá-
sára és szépítésére.

Legelegánsabb toilette, bálai és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr

Szétküldés utánvételt

lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gotlieb,

udvari toilette szappanok és illatszerek gyáros.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **BAUM MIKSÁNÁL** és a legtöbb illatszerek és
gyógyszertárakban.

BOROK és SZILVORIUM.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy legjobb minőségű

husvéti

bel- és külföldi **BOROKKAL**

szolgálhatok.

Nagyobb mennyiség vételénél tetemes árleengedést nyújthatok.

Azon kellemes helyzetben vagyok továbbá, hogy a legjobb minő-
ségű husvéti **szilvoriumot** a legolcsóbb árral számíthatom.

Rendelmények 2 litertől kezdve díjmentesen házhoz szállíttatnak.

Megrendelések telefonon (177. sz.) is eszközölhetők.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem,

kiváló tisztelettel

MARKOVICS SÁMUEL

Placoz-utoza 2082. a megyeházzal szemben.

Stern József és Testvére

gőzerőre berendezett
kefeáru-gyáranak

DEBRECZENBEN

Piacz 1584.

Bika szálloda mellett.
Csanak-ház.

rövid, szövött és norinbergi árak
nagykereskedésének

Detail osztálya (kicsinybeni eladás) **gyári árakon**

Kete-árak

háztartási, ipari és gaz-
dálkodási czélokra.

Ecsetek, meszelők, seprők.

Ruha, haj, fog és körömkefék,

fésűk, szappanok, illatszerek,

bel- és külföldi toilet czikkek

dus raktára.

A festő és mázó iparosoknak külön figyelmébe ajánjuk, hogy ecse-
teinknél rendkívüli kedvezményeket nyújtunk.

Női, férfi és gyermek
szövött, kötött harisnyák,
Alsó ruházatok.

Férfi nyakkendők,
fehárneműk,

esernyők, czérnák, pamutok,
norinbergi czikkek

nagy vasasztéka.